

Uit de praktijk

EEN NIEUWE ZAAGSCHERP KLEM

door

H. W. BREEVAART

In de afgelopen zomer werden ook in onze omgeving cursussen georganiseerd in het scherp van zagen.

Aanvankelijk stonden de arbeiders wel wat sceptisch tegenover een wijziging van de tot nu toe gevolgde werkwijze, hoewel men in het algemeen van oordeel was, dat eigenlijk overal een bepaald systeem ontbrak. Toen hun echter door de eigenleider op duidelijke wijze de nieuwe methode werd bijgebracht, en vooral nadat men zelf het verschil in een goed gescherpte en nauwkeurig gezette zaag had vergeleken met dezelfde, op de oude manier behandelde zaag, waren allen gewonnen.

Na afloop van de door mij bijgewoonde cursus, waar enige voorwerkers en arbeiders aan hadden deelgenomen, kwamen evenwel ook enige bezwaren naar voren. Deze waren in hoofdzaak:

1. De zittende houding bij het werk.
2. De klem van de scherpbok te smal, waardoor het blad steeds moet worden verschoven.
3. Dat het zaagblad uit het raam moet worden gehaald.
4. Minder geschikt om in het bos te gebruiken.
5. De scherpbok een ongemakkelijk werktuig om te vervoeren.

Een en ander spreekt voor zich zelf, doch kan als volgt nader worden toegelicht.

ad 1 en 2. Bij het rechts en links vijlen moet de scherp klem steeds van richting worden veranderd, hetgeen met een ruk geschiedt, als men niet telkens wenst op te staan. Naar gelang de breedte van de klem kleiner is, moet dit vaker worden herhaald. Bij een staande houding zal men, doordat de voeten dan gereeder worden verplaatst, in de wintermaanden minder hinder hebben van de koude.

ad 3. Bij de meeste boszagen wordt het zaagblad door een geroeste, kromme draadnagel in het raam vastgehouden. Men kan wel tegenwerpen, dat dit niet zo behoort te zijn, maar de praktijk wijst nu eenmaal niet anders uit. Het losmaken gaat dan meestal vrij moeilijk. Bovendien wordt in veel gevallen de zaag ter plaatse van het werk gescherpt en men zal dan geen knijptang of dergelijk gereedschap bij de hand hebben. Daar het zaagwerk juist grotendeels in de winterperiode geschiedt zijn de vingers gewoonlijk wat stijf en stram, wat evenmin bevorderlijk is voor een snelle handeling.

ad 4. De zaagscherpbok leent zich minder goed voor gebruik in het bos. De vrij dunne poten zullen op de meeste plaatsen gemakkelijk in de zachte bosgrond verzakken en het van richting veranderen van de scherp klem gaat dan moeilijker dan op de vaste schuurvloer.

ad. 5. De scherpbok is door zijn vorm niet zo gemakkelijk te vervoeren. Het goed bevestigen op de fiets, die immers bij het verplaatsen van de arbeiders het geëigende vervoermiddel is, is vrij omslachtig.

Deze bezwaren gaven aanleiding ons te bezinnen of er een werktuig zou kunnen worden geconstrueerd, dat hieraan tegemoet komt. Ik meen, dat met de zaagscherpklam, zoals hierbij wordt afgebeeld, de beste oplossing is gevonden.

De Machinefabriek J. A. Wiersma te Valkenswaard, die de klem vervaardigt, geeft bij aflevering de volgende :

„AANWIJZING voor het gebruik van de zaagscherpklam: „BEWIVA”.

De klem kan worden bevestigd aan alle stammen of palen met een doorsnede van 9 tot 23 cm. Bij bevestiging aan stammen of palen met een doorsnede van 9 tot ongeveer 15 cm gebruikte men de binnenbeugels. Bij grotere dikte worden deze binnenbeugels aan één zijde van de schroefbout los genomen en late men deze langs stam of paal hangen.

Men zorge, dat steeds aan één zijde de vleugelmoer op de pen of schroefbout blijft zitten, dan voorkomt men verlies van de losse beugels.

Bij het bevestigen houde men de klem horizontaal. De afhangende pen wordt in één der gaatjes van de steunstang gestoken, zodanig dat de klem lichtelijk omhoog wordt gedrukt. De klem zit dan onwrikbaar vast.

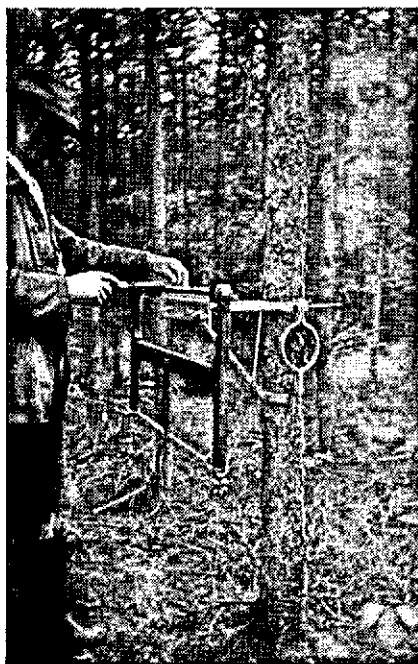

Foto: H. W. Breevaart

Foto: H. W. Breevaart

Voordelen van de Zaagscherpklam „BEWIVA”.

1. Overal te gebruiken.
2. Uitnemen van het zaagblad uit het raam onnodig, dus: *tijdbesparing*.
3. Kan zowel in het bos als binnen worden gebruikt. In het laatste geval

plaatst men een paal of balk verticaal in schuur of werkplaats of bevestigte men de klem aan een stijl. Men zorgt voor een goede lichtval op de zaag.

4. Kan in staande- of zittende houding worden gebruikt.
5. Voorzien van een scherplank met scherphoek van 60° voor zacht hout en van 75° voor hard hout.
6. In dichtgeklapte toestand gemakkelijk te vervoeren.
7. Geen losse onderdelen, dus geen kans op verloren raken."

De klem is van metaal en geheel verzinkt, zodat roesten is uitgesloten. De scherplank is van gestoomd beukenhout vervaardigd en wordt in twee pennen op de klem geplaatst. De scherpbeek is 45 cm breed zodat alle normale bladen slechts eenmaal behoeven te worden verschoven. Het geheel weegt ongeveer 5 kg, dus is aanmerkelijk lichter dan de zaagscherpbokjes die het dubbele gewicht hebben.

Ook de prijs is aanzienlijk lager dan van de scherpbokjes. Bij eventuele bestelling is het gewenst deze zoveel mogelijk te combineren, daar dit een besparing in de aanschaffingskosten geeft.

Voor het gebruik in de schuur, wanneer men bijvoorbeeld bij onwerkbaar weer de zagen eens een extra beurt wil geven, hebben wij een paal, ter lengte ongeveer gelijk aan de hoogte van de vloer tot de zolderbalk, aan het bovenende wat afgeplat. Dit gedeelte past in een kram of u-vormig ijzer en wordt met een houten spie vastgeklemd. Loodrecht hieronder is in de betonvloer een gaatje geboord. Door een ijzeren pen, die in de onderkant van de paal is gedreven, in dit gaatje te steken, is verschuiven niet mogelijk. Foto nr 2 geeft hiervan een beeld, waarop tevens is te zien, dat ook de zittende houding mogelijk is.

Ook hebben we aan een stijl, die gunstig staat t.o.v. de lichtval, een beugel aangebracht, waar de klem eveneens aan kan worden bevestigd.

TE KOOP AANGEBODEN :

ROTARY HOE

IN PRIMA STAAT

KATTENSTRAAT 6 - EINDHOVEN - TELEFOON 5313